

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 745

гр. Варна, 10.11.2022 г.

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, I СЪСТАВ, в закрито заседание на десети ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Георги Йовчев

Членове: Николина П. Дамянова
Диана Д. Митева

като разгледа докладваното от Диана Д. Митева Въззивно частно търговско дело № 20223001000621 по описа за 2022 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е образувано по реда на чл. 278 вр. чл. 130 от ГПК по частна жалба, подадена от „УНИКРЕДИТ БУЛБАНК“ АД, чрез пълномощник срещу определение №1274/17.08.2022г, с което е прекратено недопустимо производство по ТД524/2022г на ОС – Варна (електронно дело 20223100900524).

Жалбоподателят, чрез упълномощения адвокат А. (САК) твърди, че определението е неправилно, тъй като съдът необосновано е отрекъл интересът му да иска установяване на нищожност, евентуално на недействителност на сделка, сключена между трети лица, която пречатства упражняването на правата му на ипотекарен кредитор при реализиране на учредено от неизправен длъжник обезпечение върху имущество, включено в маса на несъстоятелност на приобретател на ипотекирания имот. Моли за отмяна на неправилното прекратително определение и продължаване на съдопроизводствените действия по предявените евентуално съединени иски по чл. 26 ал.1, евентуално чл. 135 ЗЗД.

Частната жалба вх.21239/15.09.22г., е подадена по поща в изискуемия едноседмичен срок, считано от връчване на обжалваемото определение. Подадена е от лице, чиято представителна власт е надлежно учредена. Авансово дължимата държавна такса в размер на 15 лв е надлежно внесена. Насрещна страна в това производство не се конституира. Съдът приема производството по частната жалба за допустимо.

За да се произнесе по спорния процесуален въпрос, въззивния съд съобразява следното:

Жалбоподателят е депозирал, чрез пълномощника си, искова молба, в която е изложил твърдения за подновена през 2018г. ипотека, учредена в негова полза през 2008г от собственика „Реактив“ ЕООД, за обезпечаване на задължение на кредитополучател И.Ц.Й., който не изпълнил обезпеченото задължение за връщане на предоставен кредит до 11.07.2019г. и това

породило право на обезпечения кредитор да насочи изпълнение върху имот, представляващ апартамент от сграда в кк „Зл.пясъци“, гр.Варна. Предприето принудително изпълнение въз основа на заповед за незабавно изпълнение на обезпеченото задължение било спряно, тъй като след наложената възбрана на 16.12.2019г., опис нта 18.03.2020г и и организиране на няколко опита за публична продажба, се установило, че ипотекираният имот е прехвърлен на трето лице „Мал Тепе“ЕООД, за което е открито производство по несъстоятелност. Ищецът твърди, че сделката, договорена на 10.03.2020г. между ипотекарният гарант „Реактив“ЕООД и несъстоятелния приобретател е опорочена, тъй като е договорена след като продавачът е бил уведомен за наложената върху имота възбрана, била е предназначена да осигури на продавача формален контрол върху предстоящо производство по несъстоятелност на купувача, като създаде вземане на значителна стойност (за неплатена цена или неустойка за неизпълнение на задължения) при знание на продавача за неплатежоспособността на купувача(обявена по молба на едноличния собственик на продавача). С тези твърдения, ищецът обосновава опорочаването на продажбата като договорена в нарушение на императивно правило на чл. 451 ГПК, или за заобикаляне на законовата процедура за принудително реализиране на ипотеката чрез контролирана от свързани с длъжника лица несъстоятелност или за договаряне на сделката в нарушение на добрите нрави от злоупотребяващи с производство по несъстоятелност съдоговорители или абсолютно симулативно съглашение, насочено срещу ипотекарния кредитор. Евантуално се поддържа, че валидно договорената при знание на купувача за правата на кредитора сделка е относително недействителна, тъй като уврежда интересите на ипотекарния кредитор, чийто права в производството по несъстоятелност на приобретателя са значително ограничени както поради изключването му от контрола върху процедурата по осребряването, така и поради различните последици на продажбата.

Няма съмнение, че ищецът е предявил иски, насочени срещу сделка, в която самият той не участва като страна, а това налага конкретно обосноваване на интерес от установителен иск, чрез обосноваване на конкретно неблагоприятно за него отражение на чуждия договор в собствената му правна сфера, което не може да бъде преодоляно без отричане на валидност на сделката (по арг. от ТР ОСГТК 8/2012). В случая обаче твърденията на ищеца не обосновават, а напротив опровергават тази нужда, тъй като самият той признава, че разполага с ипотечно право, което се съхранява независимо от сделки с обекта на обезпечението и може да се реализира в производство по несъстоятелност на трето лице- приобретател (чл.717н ТЗ). Затрудненията, които ищецът описва са свързани със специфични правомощия на органите по управление на маса на несъстоятелен търговец, но те сами по себе си не рефлектират върху съхраненото материално право на обезпечение и произтичащо от него процесуално право на предпочтително удовлетворяване от цена на принудително осребрен обект. Разликата, която неколнократно жалбоподателят посочва е в процедурните правила за определяне на параметри на публичната продажба при индивидуално и при колективно универсално осребряване(избора на оценител, метода на оценка, начина на обособяване на обектите от масата при предлагане за

продан). Тези различия обаче са отчетени от законодателя, като за ипотекарен кредитор, който е предприел индивидуално изпълнение за реализиране на обезпечение, останало недовършено към момента на откриване на производство по несъстоятелност, е предвидено процесуално право по чл. 638 ал. 3 ТЗ, съответно на материалната норма, съхраняваща противопоставимите му права по чл. 618 ал. 1 ТЗ. Тази уредба осигурява пълна защита на ипотекарния кредитор, като в съвкупност с правилото на чл. 717н ТЗ и идентичните последици на публичната продажба като принудителен способ дори когато се прилага от синдик в рамките на продължаващо универсално осребряване (чл. 714л ал. 4 ГПК) поставят ипотекарния кредитор, който няма вземане срещу несъстоятелния приобретател в правно положение идентично на вискателя, реализиращ ипотека в индивидуално производство по ГПК на основание чл. 429 ал. 3 ГПК. Затова, сама по себе си, каквато и да е сделката на ипотекарния гарант, тя не променя нито материалното право (чл. 173 ЗЗД), нито процесуалните възможности за реализирането му и в двете форми на изпълнителен процес и затова не е налице интерес за отричане по съдебен ред на действителността ѝ с установяване на основание за абсолютна нищожност на каквото и да е основание. Отделен е въпросът, че изложените твърдения макар и многословни се свеждат единствено до възникналите пречки за довършване на изцяло контролирано от ищеца като привилегирован вискател изпълнително производство поради неудовлетворената му молба от съда по несъстоятелността за продължаване на осребряване (чрез поредица от неефективни продажби) и предполагаемата злонамереност не само на кредиторите на несъстоятелния приобретател (свързани пряко или косвено с длъжниците на банката) но и на избрания от тях и назначен от съда синдик. Данни за конкретни вредоносни действия на органите по управление на масата обаче няма, напротив според представеното към жалбата приложение, мнозинството кредитори са се въздържали от вземане на конкретни решения и са делегирали преценка на параметри на осребряването на лично носещ професионална отговорност синдик. Законът не ограничава лицето, чиито права по чл. 717н ТЗ не са оспорени, да съдейства за своевременно и ефективно провеждане на осребряването и в рамките на производството по несъстоятелност (вкл. и като сигнализира съда по несъстоятелността за потенциално вредоносни действия на органите или обоснове с промяна във фактите ново искане за самостоятелно провеждане на изпълнителен способ). В този смисъл са и мотивите, изложени от първата инстанция и настоящият състав препраща към допълнително аргументираните възможности за защита на правата върху цената на обект, притежаван от несъстоятелен длъжник, третирана като обезпечение в полза на лице по чл. 717н ТЗ, отделно от масата, предназначена за разпределение между останалите му кредитори.

Аналогични съображения изключват и обезпечителния интерес на кредитора да упражнява потестативно право по чл. 135 ЗЗД. Този иск е предназначен за преодоляване на прехвърлително действие на разпоредителната сделка и е недопустим при наличие на законова норма, изключваща противопоставимостта на правата на приобретателя (Решение № 131 от 16.06.2014 г. на ВКС по гр. д. № 4996/2013 г., III г. о., ГК).

В заключение въззивният съд преценява, че ищеца не може да се легитимира с положителна процесуална предпоставка нито за установяване

на абсолютна нищожност, нито за обявяване на относителна недействителност на прехвърлителен договор, чиито последици на са му противопоставими поради специално правило на чл. 173 ЗЗД. Съединените претенции представляват недопустимо сезиране на съда.

Изцяло неоснователно е позоваването на неизпълнено служебно задължение на съда да следи за прилагане на императивни правни норми, изключващи валидност на сделки. Такова задължение се поражда при основаване на права, предявени за защита на конкретен договор, респ. едностранна сделка, от чието съдържание пряко се извличат обстоятелства, съвпадащи с пороци, уредени в чл. 26 ЗЗД като основания за абсолютна нищожност(ТРОСГТК №1/2020). В случая такива въпроси ще могат да се разглеждат по същество на спора само ако претенцията е допустима, тъй като именно пороци на договора между двамата ответници ищецът е посочил като предмет на първия от съединените искове.

Жалбата е изцяло неоснователна и прекратителното определение следва се потвърди като изцяло съвпадащо с изводите на настоящия съд.

По тези съображения и на осн.чл. 278 ал. 2 ГПК, съставът на Варненския апелативен съд

ОПРЕДЕЛИ:

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ частна жалба, подадена от „УНИКРЕДИТ БУЛБАНК“АД, чрез пълномощник срещу определение №1274/17.08.2022г, с което е прекратено недопустимо производство по ТД524/2022г на ОС – Варна (електронно дело 20223100900524) по съединени искове за установяване на нищожност по чл. 26 ал.1 и 2 ЗЗД поради нарушение на закона или добрите нрави или заобикаляна на закона или абсолютна привидност на договор за продажба на ипотekiран имот, евентуално за обявяването на продажбата за недействителна по чл. 135 ЗЗД поради увреждане на интересите на ипотекарния кредитор.

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО подлежи на касационно обжалване пред ВКС с частна жалба в седмичен срок от връчването му на страната, при условията на чл. 274 ал.3 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____